

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babruș-Bolyai”
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie/Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Semiologie - Teorii ale semnului și interpretării						
2.2 Titularul activităților de curs							
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		70 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fiz. /154 conv.			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1 Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date.</p> <p>C1.3 Definirea și exprimarea specificității problemelor filosofice în raport cu alte discipline umaniste.</p> <p>C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice.</p> <p>C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie.</p> <p>C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale filosofiei.</p> <p>C4.2 Interpretarea și aprecierea creațiilor umane (cultural-artistice, științifice) prin aplicarea cunoștințelor filosofice de bază.</p> <p>C6.2 Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi.</p>
Competențe transversale	<p>capacitatea de a aplica, combina și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite;</p> <p>abilitatea de a comunica oral și în scris în limba română, utilizând corect terminologia și demersurile specifice Esteticii filosofice; <b</p> <p>competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea-găsirea de informații bibliografice în domeniul Esteticii, precum și în redactare de texte (scris academic).</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul reprezintă o introducere teoretică în problemele teoriei semnelor și a interpretării, a semiologiei (semioticii) și hermeneuticii.. Partea cea mai extinsă a cursului este dedicată problematicii actuale a conflictului între semiologiile structuraliste și post-structuraliste și hermeneutica heideggeriano-gadameriană și a soluționărilor lui postmoderne. De la punerea în relație a semiologiei și hermeneuticii se poate obține o mai bună înțelegere a lumii din perspectiva raționalității semnificante și a omului ca ființă definită de limbaj, a cărui activitate esențială este de a face și a interpreta semne.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea principiile, procedurile și paradigmele diferitelor teorii ale semnelor și diferitelor tipuri de hermeneutici; - utilizarea în mod adecvat conceptele analitice majore din semiologie și hermeneutică – arbitraritatea semnului lingvistic, semn, sistem de semne, respectiv: explicitare, interpretare, înțelegere; - perceperea succesiunea istorică a diferitelor teorii ale semnelor și diferitelor tipuri de hermeneutici, a diferitelor practici de semnificare și tipuri de interpretare; - să descrierea particularitățile definitorii ale practicilor semnificante și interpretative postmoderne în raport cu cele tradiționale și moderne; - înțelegerea de ce comunicarea reprezintă singura realitate acceptabilă din perspectivă filosofică. - formarea unei raportări conștiente și responsabile față de comunicare

ca realitatea socială fundamentală;
 - o valorizare pozitivă a pluralismului interpretărilor și polisemiei
 semnelor..

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Raționalitatea și semn	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
2. Situs-ul epistemic al semiologiei	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
3. Sursele lingvistice ale semiologiilor structuraliste	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
4. Consecințe filosofice ale principiului arbitrarității semnului lingvistic	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
5. Principii, proceduri și orientări în semiologie	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
6. Semnul și sistemele semnificante	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
7. Tehnici și procedee ale lecturii semiologice;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
8. Situs-ul epistemic al hermeneuticii;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
9. Principii, tehnici și procedee ale interpretării;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
10. Etapele hermeneuticii;	-curs interactiv cu	

	fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
11. Semiologie și hermeneutică: Semn și simbol, interpretare și lectură;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
12. Deconstructivismul postmodern: semiologii ale semnificării și hermeneutice slabe;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
13. Omul ca hermeneut și semeiourg - etica interpretării și moralitatea semnelor;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
14. Ontologii hermetice și ale suprafeței semnificante;	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	

Bibliografie

(I.)

1. Oswald DUCROT, Jean.Marie SCHAEFFER, Noul dicționar al științelor limbajului, Editura Babel, Buc., 1996
2. Eco, Umberto, Tratat de semiotică generală, Editura științifică și enciclopedică, Buc., 1982
3. Codoban, Aurel, Structura semiologică a structuralismului. Critica unei semiologii pure și practice, Ed. "Dacia", Cluj Napoca, 1984
4. Roventă-Frumușani, Daniela, Semiotică, Societate, Cultură, Institutul European, Iași, 1999
5. Jakobson, Roman, Essais de linguistique générale, Les Editions de Minuit, Paris, 1963
6. Mounin, Georges, Introduction la sémiologie, Les Editions de Minuit, Paris, 1970
7. Frank, Manfred, Was ist Neostrukturalismus ? Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1984
8. de Mauro, Tullio, Introducere în semantică, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc., 1978
9. Todorov, Tzvetan, Teorii ale simbolului, Ed. "Univers", Buc., 1983
10. Saussure, F. de, Curs de lingvistică generală, Polirom, Iași, 1998
11. Eero Tarasti, Existential Semiotics, Indiana University Press, Bloomington, 2000
12. Bernard Mi ge, Gîndirea comunicațională, Cartea Românească, Buc., 1998
13. Guy Lochard, Henri Boyer, Comunicarea mediatică, Institutul European, Iași, 1998
14. Heinrich F. Plett, Știința textului și analiza de text, Editura Univers, Buc., 1983
15. Theo van Leeuwen, Introducing Social Semiotics, Routledge, London and New York, 2005

(II.)

1. Ricoeur, Paul, Conflictul interpretărilor Eseuri de hermeneutică, Echinox, Cluj, 1999
2. Ricoeur, Paul, Eseuri de hermeneutică, Humanitas, Buc., 1995; varianta mai completă: De la text la acțiune. Eseuri de hermeneutică II), Echinox, Cluj 1999)
3. Gadamer, H-G., Vérité et méthode. Les grandes lignes d'une herméneutique philosophique, Editions du Seuil, Paris, 1976
4. Forget, Philippe, Text und Interpretation, Deutsch - Französische Debatte mit Beiträgen von J. Derrida, Ph. Forget, M. Frank, H.-G. Gadamer, J. Greisch und F. Laruelle, Wilhelm Fink Verlag, München, 1984
5. Hufnagel, Erwin, Introducere în hermeneutică, Ed. "Univers", Buc., 1981
6. Ricoeur, Paul, Metafora vie, Ed. "Univers", Buc., 1981
7. Riedel, Manfred, Comprehensiune sau explicare ? Despre teoria și istoria științelor hermeneutice, Ed. "Dacia". Cluj Napoca, 1989

8. Poggeler, O., Heidegger und die hermeneutische Philosophie, K. Alber, 1983.
9. Grondin, Jean, Einführung in die philosophische Hermeneutik, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1991
10. Frank, Manfred, Das individuelle Allgemeine. Textstrukturierung und Textinterpretation nach Schleiermacher, Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1985
11. Ricoeur, Paul, Despre interpretare. Eseu asupra lui Freud, Editura Trei, Buc., 1998
- (III.)
1. ***, Pentru o teorie a textului, Univers, Buc., 1980
2. Jacques Derrida, Scriitura și diferența, Univers, Buc., 1998
3. Gianni Vattimo, Pier Aldo Rovati, Gîndirea slabă, Pontica, Constanța, 1998
4. Eco, Umberto, Limitele interpretării, Pontica, Constanța, 1996
- Curs: Semn și interpretare, Ed. "Dacia", Cluj-Napoca, 2001, pentru exemplificarea aplicațiilor: Filosofia ca gen literar ediția a II-a revăzută și adăugită, Idea, Cluj-Napoca, 2005,.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. SEMINAR METODOLOGIC	-seminar introductiv de organizare a cercetării și stabilire a metodelor	
2. CE ESTE UN SEMN? I – FERDINAND DE SAUSSURE ȘI MODELUL DIADIC AL SEMNULUI	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
3. CE ESTE UN SEMN? II – CHARLES S. PEIRCE ȘI MODELUL TRIADIC AL SEMNULUI	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
4. PROBLEMATICA LIMBII ÎNTRE LINGVISTICĂ ȘI SEMIOLOGIE	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
5. PROBLEMATICA LIMBII ÎN ABORDARE HERMENEUTICĂ	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
6. TEXT ȘI IMAGINE	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
7. LECTURA SEMIOLOGICĂ I	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
8. LECTURA SEMIOLOGICĂ II	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
9. TEXT ȘI DISCURS. NECESITATEA INTERPRETĂRII	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
10. INTERSTIȚIU. SCURTĂ INCURSIUNE ÎN ISTORIA HERMENEUTICII	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
11. INTERPRETARE ȘI ÎNȚELEGERE. CERCUL HERMENEUTIC II	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
12. INTERPRETARE ȘI ÎNȚELEGERE.	-seminar interactiv pe	

CERCUL HERMENEUTIC I	bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
13. CONFLICTUL INTERPRETĂRILOR	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
14. SEMINAR RECAPITULATIV Situația hermeneutică și regândirea sensului investigației filosofice și a sarcinii filosofiei	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
<p>Bibliografie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. • Ferdinand de Saussure, Curs de lingvistică generală, Partea întâi. Cap. 1 și 2, pp. 85-96 • Émile Benveniste, Probleme de lingvistică generală. Vol. 1, Cap. 4. Natura semnului lingvistic, pp. 49-54 • Ferdinand de Saussure, Curs de lingvistică generală, Partea a doua, Cap. 4, pp. 126-134 2. • Charles S. Peirce, Semnificație și acțiune, Fragmente semiotice, pp. 268-304 3. • Ferdinand de Saussure, Curs de lingvistică generală, Introducere. Cap. 2, 3 și 6, pp. 33-42 și pp. 48-54 • Roland Barthes, Elements of Semiology, Cap. I. Language (langue) and Speech, pp. 13-34 4. • Wilhelm von Humboldt, The Nature and Conformation of Language în Kurt Mueller-Vollmer (Ed.), The Hermeneutics Reader. Texts of the German Tradition from the Enlightenment to the Present, pp. 99-105 • Hans-Georg Gadamer, Adevăr și metodă. Vol. I, Partea a treia. Cap. 3. a) Limba ca experiență mundană, pp. 327-335 5. • Vilém Flusser, Text și imagine în Pentru o filosofie a fotografiei, pp. 69-86 • Roland Barthes, Textul din Enciclopedia Universalis în Secolul XX. Itinerar Roland Barthes, No. 248-250 (8-9-10)/1981, pp. 173-183 6. • Claude Lévi-Strauss, Antropologia structurală, Cap. XI. Structura miturilor, pp. 246-279 7. • Roland Barthes, Sistemul modei în Secolul XX. Itinerar Roland Barthes, No. 248-250 (8-9-10)/1981, pp. 66-69 8. • Paul Ricoeur, Funcția hermeneutică a distanțării în De la text la acțiune. Eseuri de hermeneutică II, pp. 95-110 • Paul Ricoeur, Ce este un text? în De la text la acțiune. Eseuri de hermeneutică II, pp. 127-147 9. • Wilhelm Dilthey, Geneza hermeneuticii în Alexandru Boboc (Ed.), Filosofie contemporană, pp. 24-55 10. • F. D. E. Schleiermacher, Hermeneutica, Introducere, pp. 21-47 • F. D. E. Schleiermacher, Hermeneutica, Partea întâi. Interpretarea gramaticală, pp. 49-55 • F. D. E. Schleiermacher, Hermeneutica, Partea a doua. Interpretarea psihologică, pp. 111-118 11. • Hans-Georg Gadamer, Adevăr și metodă, Vol. I, Partea a doua. II. 1. a) α) Heidegger și dezvăluirea structurii de anticipare a înțelegerii, pp. 204-208 • Hans-Georg Gadamer, Despre cercul înțelegerii în Adevăr și metodă, Vol. II, pp. 409-414 12. • Hans-Georg Gadamer și Paul Ricoeur, The Conflict of Interpretations în Bruzina, Ronald and Wilshire, Bruce (Eds.), Phenomenology. Dialogues and Bridges, pp. 299-320 13. • Martin Heidegger, Interprétations phénoménologiques d'Aristote, Trans-Europ-Repress, Mauvezin, 1992, pp. 17-31 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-însușirea cunoștințelor predate la curs; -capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	
	-asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul Semiologiei; -însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)		66% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	-însușirea cunoștințelor discutate la seminar; -capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului - verificare orală - cât și în timpul examinării finale	
	-activitate seminar: participare la dezbateri, prezentare referat; -însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)		33% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale Filosofiei / Semiologiei • Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat); Examen final: elaborarea unui comentariu de text • Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației. 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....